

Kausta & Zientková
 & partneři
 ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Použití Metodiky Nejvyššího soudu
 při uplatňování nároků na náhradu nemajetkové
 újmy klienta advokátem

Mgr. Petr Kausta

Kausta & Zientková
 & partneři

Úloha advokáta v soudních řízeních

Zastoupení klienta advokátem je možné v:

Civilním řízení

- žalobce - poškozený
- žalovaný - škůdce

Trestním řízení

- obviněný / obžalovaný (obhájce)
- poškozený (zmocněnec) ... adhezní řízení

Kausta & Zientková
 & partneři

Úloha advokáta v soudních řízeních

Zastoupení klienta - poškozeného v civilním i trestním řízení

- převzetí věci - podrobná informace od klienta k věci
- poučení klienta o výši odměny advokáta v civilním nebo trestním řízení a její sjednání
- poučení klienta o možnosti odškodnění poškozeného dle zákona č. 45/2013 Sb. o obětech trestných činů, je-li újma způsobena trestným činem
- poučení o právní úpravě jednotlivých nároků v § 2958 včetně §13 O.Z.
- poučení o podmínkách civilního nebo trestního řízení – povinnost tvrzení a důkazní, § 79 OSŘ a § 43 odst. 3 TR
- poučení o možnostech uplatnění jednotlivých nároků a vymezení žalované částky / připojené částky v adhezním řízení
 - Metodika Nejvyššího soudu
 - jiné stanovení výše nemajetkové újmy

Úloha advokáta v soudních řízeních

Zastoupení klienta - poškozeného v civilním i trestním řízení

- poučení o nákladech trestního řízení
- poučení o nákladech civilního řízení
 - SOP
 - náklady právního zástupce klienta
 - náklady protistrany a právního zástupce protistrany,
 - znalecké posudky atd.
- poučení o promlčení jednotlivých nároků (bolestné, jiné újmy, ztížení společenského uplatnění)
- taktika a možnosti uplatňování jednotlivých nároků v čase a v soudních řízeních
- komunikace s lékaři a znalci ohledně ohodnocení nároků klienta
- účast odpovědnostní pojišťovny a komunikace s ní

Nemajetková újma – ublížení na zdraví v NOZ

§ 2958 o. z.

[Peněžitá náhrada za ublížení na zdraví]

Při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.

Nemajetková újma – zvlášť závažné ublížení na zdraví v NOZ

§ 2959 o. z.

[Peněžitá náhrada za usmrcení nebo zvlášť závažné ublížení na zdraví]

Při usmrcení nebo zvlášť závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.

Zvlášť závažné ublížení na zdraví

- není nikde definováno a upraveno co pojem vyjadřuje
- není ani judikováno co je možno pod tímto pojmem vykládat
- Nesouvisejí s invaliditou

Zásada legitimního očekávání

§ 13

[Legitimní očekávání]

Každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky.

Zásady právní jistoty:

- Podobná věc bude posouzena obdobně
- Seznatelnost právního stavu
- Předvídatelnost soudního rozhodnutí

Odměna advokáta

Z usnesení představenstva ČAK 101/1997

Při sjednávání smluvní odměny je advokát:

- povinen klientovi poskytnout pravdivé informace o očekávaném rozsahu svých výkonů a na jeho žádost i úplné vysvětlení o výši mimosmluvní odměny v dané věci. Smluvní odměna musí být přiměřená. Nesmí být ve zřejmém nepoměru k hodnotě a složitosti věci.
- oprávněn sjednat smluvní odměnu stanovenou podílem na hodnotě věci nebo na výsledku věci. Za přiměřenou nelze však zpravidla považovat smluvní odměnu stanovenou podílem na výsledku věci, pokud tento podíl je vyšší než 25%.
- Advokát nesmí uzavřít s klientem smlouvu, jíž by se klient zavázal k plnění advokátovi za podmínky pro sebe nevýhodných, ledaže má klient přiměřenou možnost poradit se o smlouvě s jiným advokátem a smlouva byla uzavřena písemně.
- povinen se snažit o finančně nejefektivnější řešení sporu. Klientovi podle okolností případu ve vhodném okamžiku doporučí pokus o mimosoudní řešení nebo řešení v rámci rozhodčího řízení.
- povinen informovat klienta o jeho případném nároku na bezplatnou právní pomoc podle zvláštního zákona.

Skutková tvrzení pro civilní i trestní řízení

Aktivity a participace – devět kapitol

1. Učení se a aplikace znalostí
2. Všeobecné úkoly a požadavky
3. Komunikace
4. Pohyblivost
5. Péče o sebe
6. Život v domácnosti
7. Mezilidská jednání a vztahy
8. Hlavní oblasti života
9. Život komunitní, sociální a občanský

Soudní poplatky**§ 11 zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích**

- (1) Od poplatku se osvobozují řízení ve věcech
- a) opatrovnických, péče soudu o nezletilé, osvojení a povolení uzavřít manželství,
- (2) Od poplatku se osvobozují
- d) navrhovatel, jemuž byla způsobena újma, v řízení o náhradu újmy na zdraví nebo újmy způsobené usmrcením včetně náhrady škody na věcech vzniklé v souvislosti s ublížením na zdraví nebo usmrcením a náhrady nákladů léčení,
 - e) navrhovatel v řízení o náhradu škody z pracovního úrazu a nemoci z povolání,
 - l) navrhovatel v řízení o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti,
 - q) navrhovatel v řízení o náhradě škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, který byl pravomocným odsuzujícím rozhodnutím v trestním řízení se svým nárokem nebo v jeho zbytku odkázan na řízení ve věcech občanskoprávních,
 - navrhovatel v řízení o náhradě škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, který byl pravomocným odsuzujícím rozhodnutím v trestním řízení se svým nárokem nebo v jeho zbytku odkázan na řízení ve věcech občanskoprávních,
 - r) navrhovatel v řízení o náhradě škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, který řádně uplatnil nárok v trestním řízení, které bylo zastaveno z důvodu rozhodnutí prezidenta republiky,
 - s) poškozený trestním činem, jemuž byl pravomocným rozhodnutím soudu přiznán nárok na náhradu majetkové škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení v řízeních, která souvisí s vymáháním tohoto nároku,

Náležitosti návrhu – žaloby v civilním řízení**§ 79 OSŘ**

- (1) Řízení se zahajuje na návrh. Návrh musí kromě obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) obsahovat jméno, příjmení, bydliště účastníků, popřípadě rodná čísla nebo identifikační čísla účastníků (obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby, identifikační číslo, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje), popřípadě též jejich zástupců, vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává, a musí být z něj patrné, čeho se navrhovatel domáhá
- (2) Žalobce je povinen k návrhu připojit písemné důkazy, jichž se dovolává, a to v listinné nebo v elektronické podobě.

Náležitosti návrhu poškozeného v trestním (adhézním) řízení**§ 43 TR**

- (1) Ten, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková škoda nebo nemajetková újma, nebo ten, na jehož úkor se pachatel trestným činem obohatil (poškozený), má právo činit návrh na doplnění dokazování, nahlížet do spisů (§ 65), zúčastnit se sjednávání dohody o vině a trestu, zúčastnit se hlavního líčení a veřejného zasedání konaného o odvolání nebo o schválení dohody o vině a trestu a před skončením řízení se k věci vyjádřit.
- (3) Poškozený je oprávněn také navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit v penězích škodu nebo nemajetkovou újmu, jež byla poškozenému trestným činem způsobena, nebo vydat bezdůvodné obohacení, které obžalovaný na jeho úkor trestným činem získal. Návrh je třeba učinit nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování (§ 206 odst. 2); je-li sjednána dohoda o vině a trestu, je třeba návrh učinit nejpozději při prvním jednání o takové dohodě (§ 175a odst. 2). Z návrhu musí být patrné, z jakých důvodů a v jaké výši se nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy uplatňuje nebo z jakých důvodů a v jakém rozsahu se uplatňuje nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Důvod a výši škody, nemajetkové újmy nebo bezdůvodného obohacení je poškozený povinen doložit. O těchto právech a povinnostech musí být poškozený poučen. Nebyli-li by pro rozhodnutí o nároku poškozeného dostatečný podklad a nebrání-li tomu důležité důvody, zejména potřeba vyhlášení rozsudku nebo vydání trestního příkazu bez zbytečných průtahů, soud poškozenému sdělí, jakým způsobem může podklady doplnit, a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu, kterou mu zároveň určí.

Zastoupení poškozeného v trestním řízení**§10**

vyhl. č. 177/1996 Sb. advokátní tarif

- (5) Při zastupování poškozeného v trestním řízení ve věci náhrady újmy, jež byla poškozenému způsobena trestným činem, se považuje za tarifní hodnotu částka 10 000 Kč; pokud byla poškozenému přisouzena jako náhrada újmy peněžní částka převyšující 10 000 Kč, považuje se za tarifní hodnotu tato peněžní částka.

Výzva poškozeného škůdci v civilním řízení**§ 142a OSŘ**

- (1) Žalobce, který měl úspěch v řízení o splnění povinnosti, má právo na náhradu nákladů řízení proti žalovanému, jen jestliže žalovanému ve lhůtě nejméně 7 dnů před podáním návrhu na zahájení řízení zaslal na adresu pro doručování, případně na poslední známou adresu výzvu k plnění.
- (2) Jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, může soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti žalobci přiznat i v případě, že žalobce žalovanému výzvu k plnění za podmínek uvedených v odstavci 1 nezaslal.

Přípravné jednání § 114c OSŘ

- (1) Není-li možné o věci samé rozhodnout bez nařízení jednání, nabylo-li nebo nemůže-li být postupem podle § 114a odst. 2 jednání připraveno tak, aby bylo možné věc rozhodnout při jediném jednání, a nepostupovali podle § 114b, předseda senátu, s výjimkou sporů a jiných právních věcí, v nichž se takový postup jeví s ohledem na okolnosti případu neúčelným, nařídí a provede přípravné jednání.
- (3) Při přípravném jednání předseda senátu zejména
- a) v součinnosti s účastníky objasní, zda jsou splněny podmínky řízení, a případně přijme opatření k odstranění zjištěného nedostatku podmínek řízení,
 - b) vyzve účastníky, aby do protokolu doplnili svá potřebná tvrzení o skutečnostech rozhodných pro věc a návrhy na provedení důkazů k jejich prokázání a aby splnili své další procesní povinnosti, a poskytne účastníkům potřebná poučení; § 118a zůstává obecné,
 - c) pokusí se o smírné vyřešení věci (§ 99),
 - d) může účastníkům řízení naříditi první setkání s mediátorem podle § 100 odst. 2, je-li to účelné a vhodné,
 - e) uloží účastníkům řízení další procesní povinnosti potřebné k dosažení účelu řízení.
- (4) Procesní povinnosti podle odstavce 3 jsou účastníci povinni splnit do skončení přípravného jednání. Z důležitých důvodů soud účastníkům poskytne na žádost některého z nich lhůtu k doplnění tvrzení o skutečnostech rozhodných pro věc, k podání návrhu na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností; tato lhůta nesmí být delší než 30 dnů.
- (5) Před skončením přípravného jednání předseda senátu poučí přítomné účastníky o tom, že ke skutečnostem uvedeným a k důkazům označeným po skončení přípravného jednání, popřípadě po uplynutí lhůty podle odstavce 4 věty druhé, může být přihlédnuto jen za podmínek uvedených v § 118b odst. 1.

Poučovací povinnost soudu §118a OSŘ**Poučovací povinnosti při jednání**

- (1) Ukáže-li se v průběhu jednání, že účastník nevyklíčil všechny rozhodné skutečnosti nebo že je uvedl neúplně, předseda senátu jej vyzve, aby svá tvrzení doplnil, a poučí jej, o čem má tvrzení doplnit a jaké by byly následky nesplnění této výzvy.
- (2) Má-li předseda senátu za to, že věc je možné po právní stránce posoudit jinak než podle účastníkova právního názoru, vyzve účastníka, aby v potřebném rozsahu doplnil vyklíčení rozhodných skutečností; postupuje přitom obdobně podle odstavce 1.
- (3) Zjistí-li předseda senátu v průběhu jednání, že účastník dosud nenavrhá důkazy potřebné k prokázání všech svých sporných tvrzení, vyzve jej, aby tyto důkazy označil bez zbytečného odkladu, a poučí jej o následcích nesplnění této výzvy.
- (4) Při jednání předseda senátu poskytuje účastníkům poučení též o jiných jejich procesních právech a povinnostech; to neplatí, je-li účastník zastoupen advokátem nebo notářem v rozsahu jeho oprávnění stanoveného zvláštními předpisy.⁵⁷

Koncentrace řízení 118b OSŘ

- (1) Ve věcech, v nichž byla provedena příprava jednání podle § 114c, mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení přípravného jednání, popřípadě do uplynutí lhůty, která jim byla poskytnuta k doplnění tvrzení o skutečnostech významných pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností (§ 114c odst. 4). Pokud nebyla provedena příprava jednání podle § 114c, mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení prvního jednání, popřípadě do uplynutí lhůty, která byla účastníkům poskytnuta k doplnění tvrzení o skutečnostech významných pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností. K později uvedeným skutečnostem a označeným důkazům smí soud přihlídnout, jen jde-li o skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být zpochybněna věrohodnost provedených důkazních prostředků, které nastaly po přípravném, a nebylo-li provedeno, po prvním jednání nebo které účastník nemohl bez své viny včas uvést, jakož i ke skutečnostem nebo důkazům, které účastníci uvedli poté, co byli některý z nich vyzván k doplnění rozhodujících skutečností podle § 118a odst. 1 až 3.

Skončení jednání § 119a OSŘ

- (1) Před skončením jednání je předseda senátu povinen účastníky přítomné při jednání poučit, že všechny rozhodné skutečnosti musí uvést a že důkazy musí být označeny dříve, než ve věci vyhlásí rozhodnutí, neboť později uplatněné skutečnosti a důkazy jsou odvolacím důvodem jen za podmínek uvedených v § 205a. Ustanovení § 118b a § 175 odst. 4 část první věty za středníkem tím nejsou dotčena.

Důkazní povinnost § 120 OSŘ**Povinnost navrhnout důkazy**

- (1) Účastníci jsou povinni označit důkazy k prokázání svých tvrzení. Soud rozhoduje, které z navrhovaných důkazů provede.
- (2) Soud může provést jiné než účastníky navržené důkazy v případech, kdy jsou potřebné ke zjištění skutkového stavu a vyplývají-li z obsahu spisu. Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází soud při zjišťování skutkového stavu z důkazů, které byly provedeny.
- (3) Soud může též vzít za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků.

Řízení ve věcech péče soudu o nezletilé**§ 466 - 477 - 292/2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních****§ 466 Předmět řízení**

V řízení soud rozhoduje zejména ve věcech

....

- k) souhlasu s právním jednáním nezletilého dítěte,
- l) zastupování nezletilého dítěte,
- m) péče o jmění nezletilého dítěte,

....

Skutečnosti rozhodné pro rozhodnutí soudu**Závažnost vzniklé újmy****Okolnosti protiprávního jednání****Kritéria (okolnosti) pro určení výše náhrady nemajetkové újmy soudem**

V rozhodovací praxi soudů se postupně ustálila jistá kritéria pro možné určení výše náhrady nemajetkové újmy, která bychom mohli rozdělit na:

- okolnosti na straně žalobce (poškozeného)
- okolnosti na straně žalovaného (škůdce - subjektu odpovědného za způsobenou imateriální újmu)

Skutečnosti rozhodné pro rozhodnutí soudu

Okolnosti na straně žalobce (poškozeného)

- míra spoluzavinění,
- věk poškozeného,
- morální zadostiučinění ve formě právního postihu žalovaného (škůdce) zpravidla v případě trestněprávní sankce

Skutečnosti rozhodné pro rozhodnutí soudu

Okolnosti na straně žalovaného (škůdce)

- míra zavinění,
- postoj žalovaného (lítost, omluva aj.)
- dopad události do sféry původce majetkové poměry žalovaného

Děkuji za pozornost
Mgr. Petr Kausta

www.kausta.cz
